

UCHWAŁA Nr 42 RADY MINISTRÓW

z dnia 19 lutego 1964 r.

w sprawie zasad gospodarki finansowej państwowych gospodarstw rolnych objętych planowaniem centralnym i terenowym.

Na podstawie art. 9 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1960 r. Nr 18, poz. 111) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

Rozdział 1.**Przepisy ogólne.**

§ 1. Uchwała określa zasady gospodarki finansowej państwowych gospodarstw rolnych podległych Ministrowi Rolnictwa lub przez niego nadzorowanych, zwanych dalej „przedsiębiorstwami”, które działają według zasad rozrachunku gospodarczego i wykonują zadania w zakresie produkcji roślinnej, hodowlanej, ogrodniczej oraz przetwórstwa rolniczego.

Rozdział 2.**Fundusz statutowy.**

§ 2. Fundusz statutowy przedsiębiorstwa obejmuje wartości przydzielonych mu środków trwałych oraz własnych funduszy obrotowych w granicach określonych w § 13 ust. 1 i 2.

§ 3. W przedsiębiorstwach nowo powstałych fundusz statutowy tworzy się z przydzielonych im dotacji z budżetu na nabycie lub wytworzenie środków trwałych i obrotowych. Przedsiębiorstwa te mogą być również w całości lub w części wyposażone w naturze w środki trwałe i obrotowe.

§ 4. 1. Fundusz statutowy przedsiębiorstwa podlega zwiększeniu o:

- 1) wartość przejętych do eksploatacji zakończonych inwestycji,
- 2) wartość zakończonych remontów kapitalnych środków trwałych,
- 3) wartość nieodpłatnie przejętych środków trwałych,

4) część funduszu rozwoju przeznaczoną na zwiększenie środków obrotowych (§ 7 ust. 3),

5) wysokość dotacji z budżetu przeznaczonej na wzrost własnych funduszy obrotowych (§ 13 ust. 4).

2. Fundusz statutowy przedsiębiorstwa ulega zmniejszeniu o:

- 1) kwoty okresowego umarzania wartości środków trwałych,
- 2) wartość nieodpłatnie przekazanych środków trwałych,
- 3) poniesioną stratę nie pokrytą dotacją na straty albo funduszem rezerwowym zjednoczenia.

3. Poza przypadkami określonymi w ust. 1 i 2 fundusz statutowy przedsiębiorstwa może ulegać zwiększeniu lub zmniejszeniu w razie przeszacowania środków trwałych i obrotowych dokonanego na skutek urzędowej zmiany cen oraz w innych przypadkach określonych przez Ministra Finansów w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów i Ministrem Rolnictwa.

§ 5. 1. Jeżeli rzeczywisty stan funduszu statutowego przedsiębiorstwa na początek roku jest wyższy od wielkości ustalonej według zasad określonych w § 2, wówczas nadwyżka podlega przeniesieniu na fundusz rezerwowy zjednoczenia.

2. Jeżeli rzeczywisty stan funduszu statutowego przedsiębiorstwa na początek roku jest niższy od wielkości ustalonej według zasad określonych w § 2, wówczas niedobór może być pokryty z funduszu rezerwowego zjednoczenia lub z budżetu.

Rozdział 3.**Fundusze specjalne.**

§ 6. 1. Przedsiębiorstwa tworzą i dysponują następującymi funduszami celowymi:

- 1) funduszem rozwoju,
- 2) funduszem inwestycyjnym,
- 3) funduszem remontów kapitałnych,
- 4) funduszem premiowym.

2. Przedsiębiorstwa mogą tworzyć i dysponować inżyniami funduszami, których tworzenie określone jest odrębnymi przepisami.

§ 7. 1. Fundusz rozwoju tworzy się z części zysku prawidłowego przedsiębiorstw w wysokości określonej w § 14 ust. 2 pkt 2.

2. Odpisów na fundusz rozwoju dokonuje się raz w roku na podstawie zatwierdzonego rocznego sprawozdania finansowego.

3. Fundusz rozwoju przeznacza się w pierwszej kolejności na powiększenie środków obrotowych, a pozostała część może być przeznaczona na sfinansowanie inwestycji własnych.

§ 8. 1. Fundusz inwestycyjny tworzy się:

- 1) z nadwyżek funduszu rozwoju, o których mowa w § 7 ust. 3,
- 2) z dochodów ze sprzedaży i likwidacji środków trwałych po potrąceniu kosztów sprzedaży lub likwidacji,
- 3) z części funduszu premiowego lub zakładowego przeznaczonej na inwestycje socjalne lub mieszkaniowe,
- 4) z dotacji funduszy celowych przeznaczonych na finansowanie inwestycji,
- 5) z odszkodowań ubezpieczeniowych uzyskanych w związku ze szkodami wyrządzonymi w środkach trwałych,
- 6) z innych wpływów określonych odrębnymi przepisami.

2. Środki określone w ust. 1 pkt 1 i 3 przekazywane są na rachunek bankowy środków na inwestycje raz w roku w oparciu o roczne sprawozdanie finansowe, natomiast środki określone w pozostałych punktach przekazywane są bieżąco.

3. Fundusz inwestycyjny przeznaczony jest na finansowanie inwestycji produkcyjnych, mieszkaniowych, socjalno-bytowych i kulturalno-oświatowych.

§ 9. 1. Fundusz remontów kapitałnych tworzy się:

- 1) z odpisów amortyzacyjnych obliczanych według zasad i stawek określonych odrębnymi przepisami,
- 2) z części funduszu premiowego przeznaczonej na remonty kapitałne budynków mieszkalnych i urzędzeń socjalno-kulturalnych,
- 3) z innych wpływów określonych odrębnymi przepisami.

2. Odpisy amortyzacyjne dokonywane są kwartalnie w wysokości 1/4 planowanej na dany rok amortyzacji, ostateczne zaś rozliczenie amortyzacji oraz przekazanie części odpisu z funduszu premiowego dokonywane jest na podstawie zatwierdzonego rocznego sprawozdania finansowego.

3. Zjednoczenia (jednostki równorzędne) uprawnione są do redystrybucji nadwyżek funduszu amortyzacyjnego pomiędzy podległymi przedsiębiorstwami.

§ 10. Zasady tworzenia i przeznaczenia funduszu premiowego określają odrębne przepisy.

§ 11. 1. W zjednoczeniach tworzy się scentralizowany fundusz rezerwowy powstający z wpłat części zysku przedsiębiorstw w wysokości i na zasadach określonych w § 21.

2. Ogólna kwota funduszu rezerwowego nie może przekraczać 5% planowanych nakładów przedsiębiorstw podległych zjednoczeniu.

3. Fundusz rezerwowy tworzy się w oparciu o zbiorcze roczne sprawozdania finansowe przedsiębiorstw podległych zjednoczeniu.

4. Dotychczasowe salda funduszu rezerwowego przedsiębiorstw i inspektoratów podlegają przekazaniu na rachunek scentralizowany zjednoczeń.

5. W razie osiągnięcia granicy funduszu rezerwowego ustalonej w ust. 2 zjednoczenia nie dokonują dalszych odpisów na fundusz rezerwowy.

Rozdział 4.

Środki obrotowe.

§ 12. Do środków obrotowych przedsiębiorstw zalicza się:

- 1) całość pogłowia inwentarza żywego,
- 2) zapasy materiałowe określone odrębnymi przepisami,
- 3) należności i środki pieniężne.

§ 13. 1. Ustala się górną granicę wyposażenia przedsiębiorstw wykonujących działalność w zakresie produkcji roślinnej i hodowlanej we własne fundusze obrotowe (normatyw) na poziomie 100% wartości stanu pogłowia bydła, owiec, trzody chlewnej, drobiu, zwierząt futerkowych i 40% wartości koni. W Zjednoczeniu Hodowli Zwierząt Zarodowych ustala się wyposażenie na poziomie 100% wartości inwentarza żywego łącznie z wartością koni.

2. W gospodarstwach specjalistycznych prowadzących działalność w zakresie produkcji ogrodniczej, rybackiej i przetwórczości rolniczej — Minister Rolnictwa ustala w porozumieniu z Ministrem Finansów zasady wyposażenia tych jednostek w fundusze własne w obrocie.

3. Wzrost własnych funduszy obrotowych finansowany jest w przedsiębiorstwach z budżetu i funduszu rozwoju.

4. Przedsiębiorstwa otrzymują z budżetu na wzrost własnych funduszy obrotowych dotacje w wysokości 90% wartości przyrostu inwentarza żywego określonego w ust. 1. W pozostałej części oraz w gospodarstwach specjalistycznych wzrost funduszy obrotowych finansowany jest z funduszu rozwoju, a w razie jego niewystarczalności — bankowym kredytem obrotowym.

5. Pozostałe środki obrotowe przedsiębiorstw finansowane są bankowym kredytem obrotowym.

Rozdział 5.

Podział zysku.

§ 14. 1. Po przeprowadzeniu weryfikacji wyników według zasad określonych odrębnymi przepisami z zysku prawidłowego przedsiębiorstwa w pierwszej kolejności pokrywa się odpisy na fundusz premiowy oraz składki z tytułu ubezpieczeń społecznych przypadające od wynagrodzeń należnych z funduszu premiowego.

2. Pozostałą część zysku prawidłowego przedsiębiorstwa dzieli się następująco:

- 1) 50% na wpłatę do budżetu bądź do jednostki nadrzędnej zgodnie z § 16 ust. 2,
- 2) 50% na fundusz rozwoju.

§ 15. 1. Zysk nieprawidłowy podlega odprowadzeniu w całości na dochód budżetu.

2. Za zysk nieprawidłowy uważa się zysk osiągnięty przez przedsiębiorstwo w sposób naruszający interes społeczny lub obowiązujące przepisy przez:

- 1) niewykonywanie niezbędnych zabiegów agrotechnicznych i zootechnicznych,
- 2) niewykonywanie planowanych remontów, powodujące utrzymywanie w złym stanie budynków, maszyn i urządzeń lub ich niszczenie,
- 3) niedokonywanie planowanych wydatków na bezpieczeństwo i higienę pracy,
- 4) nieprawidłową wycenę obrotowych składników majątkowych,
- 5) niewykonywanie planowanych zadań w zakresie działalności naukowo-badawczej lub dydaktycznej.

3. Minister Rolnictwa może określić inne przypadki poza wymienionymi w ust. 2, w których sposób osiągnięcia zysku przedsiębiorstwa będzie uważany za naruszający interes społeczny.

Rozdział 6.

Rozliczenia z budżetem z tytułu działalności eksploatacyjnej.

§ 16. 1. Rozliczenie przedsiębiorstw z budżetem następuje za gospodarczy okres obrachunkowy, który obejmuje okres od 1 lipca do 30 czerwca, a w przedsiębiorstwach zgrupowanych w Zjednoczeniu Państwowych Gospodarstw Rybackich od 1 kwietnia do 31 marca w roku kalendarzowym, w którym kończy się rok gospodarczy.

2. Przedsiębiorstwa rozliczają się z budżetem bezpośrednio lub za pośrednictwem jednostek nadrzędnych na podstawie zatwierdzonych sprawozdań finansowych.

§ 17. 1. Bezpośrednie rozliczenia przedsiębiorstw z budżetem obejmują:

- 1) podatek obrotowy,
- 2) dodatnie i ujemne różnice budżetowe.

2. Rozliczenia przedsiębiorstw z budżetem za pośrednictwem zjednoczenia obejmują:

- 1) wpłaty z zysku,
- 2) dotacje do sprzedaży i niektórych działów produkcji,
- 3) dotacje na wzrost własnych funduszy obrotowych,
- 4) dotacje na straty i fundusze.

§ 18. Przedsiębiorstwa uiszczają podatek obrotowy w wysokości i na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

§ 19. Zasady i tryb ustalania oraz stosowania dodatnich i ujemnych różnic budżetowych regulują odrębne przepisy wydawane przez Ministra Finansów.

§ 20. Dotacje do sprzedaży i niektórych działów produkcji oraz na inne cele mogą być wypłacane przedsiębiorstwom z budżetu na cele i w wysokości określonej odrębnymi przepisami.

§ 21. Rozliczenia przedsiębiorstw z tytułu wpłat z zysku oraz z tytułu dotacji na straty i fundusze dokonywane są w następujący sposób:

- 1) zjednoczenia z otrzymywanych wpłat z zysku przedsiębiorstw pokrywają przede wszystkim nie pokryte przez przedsiębiorstwa odpisy na fundusz premiiowy, a następnie straty przedsiębiorstw,
- 2) z pozostałej części zysku zjednoczenia odprowadzają do 20% na scentralizowany fundusz rezerwowy, a pozostałą część przekazują jako wpłatę z zysku do budżetu,

- 3) jeżeli zysk przedsiębiorstw nie wystarcza na pełne pokrycie odpisów na fundusz premiiowy i strat w ramach zjednoczenia — niedobór środków pokrywany jest dotacją budżetową w granicach przewidzianych we właściwym budżecie.

§ 22. 1. Straty ponadplanowe i nie planowane przedsiębiorstw mogą być pokryte z funduszu rezerwowego zjednoczenia (jednostki równorzędnej), a w razie niewystarczalności — z budżetu w trybie obowiązujących przepisów prawa budżetowego.

2. Pokrycie strat ponadplanowych może nastąpić pod warunkiem, że przedsiębiorstwo w uzgodnieniu ze zjednoczeniem (jednostką równorzędną) przedstawi analizę przyczyn powstawania strat ponadplanowych oraz określi i podejmie środki zapobiegające powstawaniu strat w przyszłości.

§ 23. Minister Finansów wyda szczegółowe przepisy określające tryb rozliczeń przedsiębiorstw z budżetem.

Rozdział 7.

Finansowanie inwestycji i kapitalnych remontów.

§ 24. 1. Własne inwestycje produkcyjne i inwestycje socjalno-kulturalne przedsiębiorstw finansowane są z funduszu inwestycyjnego.

2. Kapitalne remonty przedsiębiorstw finansowane są ze środków funduszu remontowego.

3. Na finansowanie własnych inwestycji produkcyjnych przedsiębiorstw i kapitalnych remontów przedsiębiorstwa mogą zaciągać kredyt bankowy, a w szczególności na poczet ich środków własnych przewidzianych na cele inwestycyjne lub remontowe oraz na inwestycje szybko rentujące się. Zasady udzielania i spłaty kredytów określają odrębne przepisy.

§ 25. Inwestycje zaliczone do grupy inwestycji zjednoczeń i inwestycji przedsiębiorstw podejmowanych na podstawie decyzji rad narodowych finansowane są według zasad określonych odrębnymi przepisami.

Rozdział 8.

Przepisy końcowe.

§ 26. Upoważnia się Ministra Finansów do rozciągnięcia na wnioski zainteresowanych ministrów zasad niniejszej uchwały na państwowe gospodarstwa rolne podległe innym ministrom.

§ 27. Traci moc uchwała nr 358 Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 1959 r. w sprawie zasad rozliczeń z budżetem z tytułu zysków i strat oraz zasad podziału zysku i finansowania środków obrotowych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej (Monitor Polski z 1959 r. Nr 73, poz. 389 i z 1960 r. Nr 94, poz. 418).

§ 28. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 lipca 1963 r.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz.